

عنوان مقاله:

کنکاشی در ریخت شناسی بازار ایرانی با رویکرد نظریه های فضایی شهر موارد مطالعاتی: بازار شیراز و کرمان

محل انتشار:

مجله صفه، دوره 27، شماره 1 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

آزاده لک - استادیار دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه شهید بهشتی

پانته آ حکیمیان - استادیار دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

بازار به مثابه قلب شهر ایرانی نه تنها نمود ابعاد اجتماعی فرهنگی اقتصادی شهر؛ بلکه مهم ترین فضای شهری و بستر استخوان بندی شهر ایرانی است. در دهه های اخیر توسعه های نسجیده و زوال بافت مرکزی شهرها حیات کالبدی، اقتصادی، و اجتماعی بازارها را نیز دچار نقصان کرده است که مهم ترین چالش بازآفرینی شهری به شمار می آید. در این پژوهش، با هدف احیای مهم ترین عنصر استخوان بندی فضایی ادراکی شهر تاریخی، به منظور بازآفرینی شهری، باب مطالعات عمیق تر ریخت شناسی بازار ایرانی با مطالعه بازار شیراز و کرمان گشوده می شود. در این مطالعه با روش کیفی و به صورت توصیفی تحلیلی در گام نخست با داده های منتج از مطالعات کتابخانه ای و مشاهده نقشه ها، بازار شیراز و کرمان را بر اساس نظریه های فضایی شهر ترانسپیک (۱۹۸۶) تحلیل و سپس در گام دوم با مصاحبه عمیق با ده تن از ساکنان شیرازی و یازده تن از ساکنان کرمانی، با انتخاب به روش گلوله برفی، معنای بازار را با تکنیک «تحلیل محتوا» استخراج می شود. نتایج نشان می دهد که بازار ایرانی در نظریه توده فضا به مثابه یک «فضای شهری سخت» دارای الگوی سازمان دهی محوری و زاویه دار است که در شهر به مثابه یک بلوک درشت شهری، همراه با فضاهای باز هندسی، درون خود مانند آرماتور شهری عمل می کند. در نظریه پیوند فضایی نیز بازار به مثابه «فرم گروهی» و «مگافرم» شناخته می شود که مهم ترین بستر ارتباطی شهر قدیم را مفصل بندی کند. در نظریه مکان نیز بازار مهم ترین عنصر تاریخی و نشانه ای برای ساکنان شهرهای تاریخی است که فرم کالبدی منحصر به فرد، مصالح و سبک معماری و ماوای فعالیت های خرید و فروش و کانون گردشگری شهری دارد. نتایج این پژوهش می تواند به راهکارهای طراحی برای طراحان و برنامه ریزان در بازآفرینی شهری منجر شود.

کلمات کلیدی:

بازار ایرانی، نظریه های فضایی شهر، نظریه توده فضا، نظریه پیوند فضایی، نظریه مکان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1304450>

